

TAEKWONDON

HISTORIA

Osa 1

Historia lyhyesti

Taekwondon historiaa käsitteleviä kirjoituksia lukiessa törmää usein väitteisiin, joiden mukaan taekwondo periytyisi suoraan varhaisista korealaisista kamppailutaidoista. Hurjimpien väitteiden mukaan lajilla on jopa yli 2000 vuoden mittainen historia. On totta, että niin nykyisen Etelä-Korean kuin Pohjois-Koreankin alueella on vuosisatojen kuluessa harjoitettu monenlaisia kamppailutaitoja, joista tunnetuimpia lienevät subak ja taekyon. Näistä taidoista on olemassa maalausten ja suullisten kertomusten lisäksi myös kirjallisia kuvauksia ja dokumentointeja, kuten Muyong-Chong-temppeleistä löytyneet maalaukset. Varhaisimmat löydökset taistelutaidoista viittaavat Soo bak -nimiseen taitoon, jota voidaan pitää tunnetumman varhaisen korealaisen taistelutaidon, Tae Kyonin, esi-isänä.

Tae Kyonin tärkeimpänä kehittäjänä pidetään Won Kang Bopsa -nimistä buddhalaista munkkia, mutta taidon alkuperä lienee kuitenkin Pohjois-Kiinassa harjoitelluissa potkuvoittoisissa taistelumenetelmässä. Tae Kyon siirtyi vuosisatoja perimätietona sukupolvelta toiselle, kunnes Silla-dynastian ensimmäinen naispuolinen hallitsija, kuningatar Song-Duk päätti perustaa sotilasjoukkion, jonka tehtäviin kuului mm. taistelutaitojen systemaattinen harjoittaminen. Näin saivat alkunsa kuuluisat Hwarang-soturit, joita on verrattu mm. japanilaisiin samurai-sotilaisiin. Sotilaiden uskotaan harjoitelleen Taekyonin lisäksi myös Soo Bakia ja Kwon bup-nimistä taitoa, sekä erilaisia tuon ajan tieteitä ja taiteita.

Eräiden lähteiden perusteella jopa kamppailutaitoperinnöstään kuuluisassa Kiinassa tunnettiin jo varhaisina aikoina korealaisten taistelutekniikoiden (Korea Gi) tehokkuus ja monet nykyään tunnetuista kamppailutekniikoista saattaisivat siten olla alun perin lähtöisin Korean niemimaan kamppailutaitoperinteestä. Dokumentteihin perustuvan historiatutkimuksen perusteella muinaisilla korealaisilla kamppailutaidoilla ei kuitenkaan näyttäisi olevan suoraa yhteyttä nykypäivänä tunnettuun taekwondo.

Vähintään yhtä varmasti kuin kirjallisuus todistaa näiden muinaisten taitojen olleen olemassa, se osoittaa myös sen, että 1900-luvun alkuun mennessä niiden harjoittaminen oli vähentynyt Koreassa lähes olemattomaksi. Jos tuohon aikaan oli vielä jäljellä kamppailutaitoja opettavia henkilöitä, he joutuivat jatkamaan opetustaan salassa ja hyvin pienimuotoisena Japanin miehitettyä Korean. Japanilaisvallan toimesta nimittäin kiellettiin kaikki yli 10 ihmisen kokoontumiset. Lisäksi kaikenlaiset korealaiset perinteet pyrittiin hävittämään ja korvaamaan japanilaisilla. Onkin todennäköistä, että näillä Korean niemimaalla eri aikakausina harjoitetuilla taidoilla on ollut vähäinen tekninen merkitys, mutta huomattava ideologinen merkitys, viime vuosisadalla syntyneiden korealaisten lajien, kuten taekwondon, kehittymiseen. Esimerkiksi lajien henkiset ihanteet on usein muodostettu historiallisia esikuvia mukaillen.

Miksi sitten taekwondon yhteydessä on korostettu vuosisataisia perinteitä? Syy löytynee taekwondon ja karaten kilvoittelusta. 1950- ja 1960-luvuilla japanilaisen karaten ja korealaisen taekwondon välillä ei ollut juurikaan keskinäistä kilpailua. Siihen ei ollut yksinkertaisesti tarvetta, koska kumpikin toimi omassa maassaan. Vasta 1970-luvulla, kun taekwondo alkoi nopeasti kansainvälistyä, se alettiin karaten taholla kokea kilpailijana. Erityisesti kun Maailman Taekwondoliitto (WTF) alkoi määrätietoisesti ajaa taekwondoa olympialajiksi, karaten puolelta alkoi kuulua epäileviä kommentteja. Tyypillinen väite tuohon aikaan oli, että taekwondossa on kyseessä vain korealainen versio karatesta, eikä sen siksi pitäisi päästä olympialajiksi. Taustalla oli karaten oma kiinnostus päästä olympiaperheen jäseneksi. Puolustautuessaan karaten väitteitä vastaan korealaiset alkoivat levittää systemaattisesti tietoa maan 2000 vuotta vanhasta kamppailulajiperinteestä. Jaetusta tiedosta osa oli paikkansapitävää, mutta useimmiten taekwondon yhteys historiallisiin korealaisiin taitoihin kuvattiin todellista kiinteämmäksi ja vastaavasti japanilaisten karate-opettajien merkitys jätettiin liian vähälle huomiolle.

Taekwondon kehityksen ymmärtämisen kannalta on olennaista huomioida, että Japani piti Koreaa vallassaan vuosina 1907-1945 (Korea oli Japanin protektoraatti vuodesta 1905 ja miehitetty siirtomaa vuodesta 1907 alkaen). Tämä on tärkeää, koska taekwondon kehittyminen nykymuotoonsa alkoi vasta Japanin miehityksen aikaan, kun korealaiset saivat kontakteja japanilaisiin tai okinawalaissyntyisiin karate-opettajiin. Joidenkin lähteiden mukaan

japanilaismiehitys sai aikaan myös sen, että jo lähes unohdetut perinteiset korealaiset kamppailutaidot (mm. subak ja taekyon) alkoivat nosta uudelleen päätänsä jonkinlaisena kansallistunteen merkinä. Yhtenä tärkeimmistä henkilöistä varhaisten korealaisten taitojen säilymisessä 1900-luvulle asti pidetään SONG Duk-kitä. Hän syntyi 1893 ja alkoi harjoitella taekyonia 12-vuotiaana. Hän ehti ilmeisesti osallistua muutamaan kylien väliseen taekyonkilpailuun ennen japanilaismiehityksen alkamista (viimeinen iso taekyon-turnaus käytiin vuonna 1910). Hänen kerrotaan harjoittaneen ja opettaneen taekyonia salassa myös japanilaismiehityksen aikana, mutta luotettavien lähteiden saaminen aiheesta on vaikeaa.

Miehityksen aikana japanilaiset ajoivat määrätietoisesti oman kielensä ja kulttuurinsa omaksumista Koreassa ja vastaavasti korealaisten perinteiden harjoittamista pyrittiin estämään. Myös perinteisten korealaisten kamppailulajien harjoittaminen oli kokonaan kielletty, mutta harjoittelun uskotaan jatkuneen salassa (hyvin pienimuotoisena) koko japanilaismiehityksen ajan. Merkittävämpää taekwondon kehittymisen kannalta on kuitenkin se, että useat korealaiset nuoret miehet saivat oppia japanilaisissa kamppailulajeissa joko Japanissa tai sitten miehittäjiltä kotimaassaan. Itsenäistymisen jälkeen Koreassa syntyneillä kamppailulajikouluilla on siksi juuret sekä korealaisessa että japanilaisessa kamppailuperinteessä. Myös modernin taekwondon voidaan sanoa olevan jonkinlainen sekoitus: siinä on ripaus vanhaa korealaista perinnettä (erityisesti ihanteita), merkittävästi japanilaisen karaten vaikutteita (erityisesti tekninen perusta) ja huomattavan paljon uutta Korean itsenäistymisen jälkeen tehtyä kehitystyötä (erityisesti tekniikoiden kehittäminen nykymuotoonsa). Viimeisen osatekijän ansiosta taekwondo voidaan nykyään hyvällä syyllä kutsua itsenäiseksi ja omaleimaiseksi kamppailulajiksi.

Itsenäistymisen jälkeen (1945) korealaisten omien perinteiden vaaliminen nousi voimakkaasti esiin, ja taistelutaitojenkin harjoittaminen yleistyi, mutta se tapahtui hyvin vaihtelevin tavoin ja yksittäisten mestarien toimesta. Tästä syystä eri puolille Koreaa syntyi lukuisia määriä erilaisia kamppailutaitokouluja eli Kwaneja. Näiden koulujen syntymisestä ja nykymuotoisen taekwondon kehittämisestä voit lukea lisää lukemalla loput artikkelit.

Koko 1960-luvun ajan syntyneet koulut pyrkivät sulautumaan yhtenäiseksi taekwondoksi, kukki-taekwondoksi, mutta se vei oman aikansa. Vihdoin 1970-alussa yhdistymiskehitys ja lajin levinnäisyys oli edennyt niin pitkälle, että voitiin pitää ensimmäiset maailmanmestaruuskilpailut. Ne järjestettiin vuonna 1973 uudessa taekwondokeskuksessa Kukkiwonissa, minkä

jälkeen perustettiin myös Maailman Taekwondoliitto eli WTF. Taekwondo oli ensimmäisen kerran olympialaisten näytöslajina vuonna 1988 Soulissa ja toistamiseen vuonna 1992 Barcelonassa. Vuonna 2000 Sydneyssä taekwondolla oli jo virallisen olympialajin asema.

Suomeen Taekwondon toi korealainen Dae Jin Hwang vuonna 1979 ja samana vuonna perustettiin ensimmäinen seura Klaukkalaan. Suomen Taekwondoliitto eli STKDL on perustettu vuonna 1980. Maailman Taekwondoliittoon ja Euroopan Taekwondo Unioniin eli ETU:un Suomi liittyi vuonna 1982. Liitosta tuli SVUL:n jäsen vuonna 1983. Olympiakomitean jäsen vuonna 1984 ja vuonna 1994 Suomen Taekwondoliitto oli mukana perustamassa Suomen Liikunta ja Urheilu ry:tä.